

Asia: VN/17575/2021-OKM-72

Luonnos hallituksen esitykseksi SORA-säännösten muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne esitykseen sisältyvistä ehdotuksista

Esitys siitä, että koulutuksen järjestäjän velvollisuutta pyytää rikostaustaote laajennetaan koskemaan myös työskentelyä iäkkäiden ja vammaisten kanssa, on perusteltu ja tukee paremmin työelämän turvallisuusvaatimuksia sekä vahvistaa haavoittuvassa asemassa olevien suojelua. Tarvittaessa rikostaustaotteen esittämistä tulee voida edellyttää uudelleen opintojen aikana. Velvoitteen tulee koskea sekä kokonaisia tutkintoja että yksittäisiä tutkinnon osia.

Kommentit ehdotusten vaikutuksista

-

Mitä näkemyksiä teillä on ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulujen yhteisestä SORA-oppaasta?

Yhteinen SORA-opas on tärkeä ja tarpeellinen, sillä nykyiset käytännöt vaihtelevat liikaa eri toimijoiden välillä. Opas voisi selkeyttää tulkintoja, yhtenäistää toimintaa, tukea henkilöstön osaamista ja edistää opiskelijoiden yhdenvertaisuutta. Sen tulisi kuvata prosessi vaiheittain sekä ohjeistaa muun muassa huumausainetestauksessa, opiskeluoikeuden rajoittamisessa, tietosuojassa ja opiskelijan tukemisessa. Konkreettiset esimerkit ja käytännön suositukset ovat olennaisia, jotta opas palvelee arjen työtä.

Muut huomiot esitysluonnoksesta

Esitämme, että SORA-lainsäädäntöön perustuvat opiskelijan terveydentilan arviointi sekä huumausainetestaus toteutetaan ensisijaisesti lain velvoittamana opiskelijaterveyshuollossa.

Perusteluna on ennen kaikkea opiskelijan oikeusturvan ja yhdenvertaisen kohtelun varmistaminen. Opiskelijaterveydenhuollossa tehtynä arvio tukee luotettavaa ja tasapuolista arviointia kaikille opiskelijoille.

Lisäksi opiskelijaterveydenhuollolla on usein kokonaisvaltaisempi ja pitkäjänteisempi näkemys opiskelijan tilanteesta. Tällöin arviointi perustuu realistiseen tilannekuvaan, jossa voidaan huomioida opiskelijan terveydentila, toimintakyky sekä mahdolliset aiemmat hoitokontaktit ja seuranta.

Opiskelijaterveydenhuollon kautta toteutettuna prosessi mahdollistaa myös:

- jatkuvuuden ja pitkäaikaisen seurannan
- tarkoituksenmukaisen tiedonkulun koulutuksen järjestäjän kanssa voimassa olevan lainsäädännön puitteissa
- opiskelijan asianmukaisen ohjauksen ja jälkituen
- tarvittaessa sujuvan konsultaation opiskelijan hoitotahojen kanssa

Näin varmistetaan, että arviointi ja mahdolliset jatkotoimenpiteet toteutuvat opiskelijan kokonaisedun, turvallisuuden ja oikeusturvan näkökulmasta laadukkaasti ja vastuullisesti.

Hosio Sanna
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia